

Deveti shod avstrijskih odvetnikov.

Dne 5. oktobra t. l. sešel se je na Dunaji po štirih letih zopet zbor avstrijskih odvetnikov. O zborovanji se lahko izreče kratka sodba, da je podalo več, nego li je bilo nadejati se od programa, kateri je bil preobložen s kazensko-pravdnimi vprašanji nižje vrste. Stenografski zapisniki, kateri izidejo o teh razpravah, pokazali bodo natančno, koliko duhá in stvarnega znanja se je razvijalo v debatah. Velika nadarjenost, s katero se odlikuje avstrijski barreau, pa se je razodevala tudi v resnih in veselostnih govorih ter napitnicah na slovesnem večeru in pri banketu.

Dne 4. oktobra zvečer so se udeležniki zbrali v hotelu „metropol“ in pozdravil jih je predsednik nižjeavstrijske odvetniške zbornice dr. pl. Mündel. Imeli so lepo zabavo.

Drugi dan zjutraj so se sestavili oddelki in imenovali načelniki zborovanju. Predsednik stalni deputaciji dr. Schloffer iz Gradca pozdravil je člane in se z gorkimi besedami spominjal umršega dr. pl. Haerdta. Na to so bili izvoljeni: načelnikom dr. pl. Mündel z Dunaja, namestnikoma pa dr. vit. Hermann z Dunaja in dr. Reissig iz Brna. Zapisnikarji za občni zbor bili so imenovani dr. Dostal in dr. Ofner z Dunaja, dr. Ehrlich iz Brna in dr. Nejedly iz Prage. Sestavila sta se dva oddelka.

I. Prvi oddelek za razvoj prava.

V tem oddelku so bili voljeni, odnosno imenovani: predsednikom dr. Schloffer, podpredsednikoma dr. Clemens z Dunaja in dr. vitez Kratter iz Lvova, zapisnikarjema dr. Frey z Dunaja in dr. Podvinec iz Kolina.

Najprvo je prišel v razpravo predlog dr. Panna ob uvedbi ustnega sumarnega postopanja. Govoril je dr. Jacques in pozival zbor, naj se izjavi proti sleharni deloviti reformi civilnega postopanja. Isto je naglašal dr. Magg in oddelek je na to pritrdil z veliko večino naslednjemu mnenju:

„Shod odvetnikov izreka svoje prepričanje, da novi državni zbor nima važnejše zakonodavne naloge, nego to, da uvede re-

formo, katera ima za predmet uvedbo ustnega javnega postopanja v Avstriji.“

Predlog dr. Panna glasil se je bolj specijalno, a uprav to je storilo, da se je debata bolj temeljito vršila. Mnogo zanimivega gradiva podali so govori poročevalca dr. Neumayerja, predlagatelja dra. Panna in ddrjev Kornfelda in Ofner-ja. Važni pa so bili tudi govori oponentov dra. Jacquesa in dra. Magga.

Dr. pl. Barth predlagal je, naj bi se rezervni in deželnoobrabski častniki v neaktivni službi postavili zaradi dvoboja pod vojaško sodišče. Ta predlog, ki ga je podpiral poročevalec dr. Nechansky, bil je jednoglasno odklonjen. Pripomogel je v to največ dr. Zucker, kateremu sta se pridružila ddrja Coumond in Ofner.

Dr. Brunstein nasvetoval je, naj bi se uvedlo popravno postopanje gledé na zapisnik o glavni obravnavi. Poročal je dr. Neuda obširno o nedostatkih zapisovanja in omenjal predlogov, kateri so se leta 1861. v komisiji stavili, katere je pa večina zavrgla. Živahne debate so se udeležili razun poročevalca doktorji: Ofner, Pisko, Schneberger in drugi. Odobril se je predlog z nastopnim, od poročevalca nasvetvanim besedilom

- a) Nujno je treba uravnati popravno postopanje gledé na zapisnik o glavni obravnavi, če se hoče, da bode zvrševanje kazenskega prava zanesljivo;
- b) pomagati se da zoper nezanesljivo zapisovanje, če se določi ròk, kedaj da je zapisnik o glavni obravnavi dovršiti, če se takoj stranke obvestijo, kedar je dovršen, če se pusti ròk, v katerem mogó stranke zahtevati poprave zapisnika, če je predsednik zavezan, da se mora obrniti do sodnega dvora za odločbo, kedar popravnemu predlogu ne ugodi po zaslišanji strank in zapisnikarja;
- c) v popolnjevanje obravnavnih zapisnikov bilo bi dobro, ako bi uporabljal kolikor moči § 271. odstavek 4. kaz. pr. r. bodi si predsednik, ali sodni dvor, naj prvo gledé resumeja v porotnih pravih, potem gledé obravnavnih zapisnikov v vseh tistih kazenskih pravih, kedar je pričakovati bolj težavnih ali zamotanih pravnih in dejanskih vprašanj; tudi

bi bilo dobro, če bi se uvedli stenografi, zapriseženi kot zvedenci.

Predlog dr. Benedikta, o katerem je ukovito poročal dr. Strisower in katerega je podpiral dr. Pattai, bil je sprejet in slove:

„Shod odvetnikov izraža željo, da bi se na vseh avstrijskih vseučiliščih redno predavalo mednarodno privatno pravo, in prepušča vladi razmisliti, ne bi li kazalo mednarodnega prava uvesti kot obligatnega in izpitnega predmeta.“

II. Drugi oddelek za stanovska vprašanja.

Predsednikom temu oddelku bil je pozvan dr. Barth pl. Wehrenalp z Dunaja, njegovima namestnikoma dr. Porlitz iz Trsta in dr. Russe iz Brna, zapisnikarjema dr. Meisl in dr. Simon, oba z Dunaja.

Posvetovalo se je naj prvo o predlogu dra. Millanicha:

„Odvetnik sme s svojo stranko dogovoriti honorar v razdelku zneska, kateri naj iztirja, toda:

a) obdržati je načelo, da je stranka izključljivi „dominus litis“;

b) s takšnimi dogovori ni smeti nameravati, da bi se izognili izdani tarifi za kurencije.“

Poročevalec dr. Vlček iz Prage pobijal je ta predlog, češ da je nevaren ugledu odvetniškega stanu; odvetništvo je po svojem bistvu urad, čigar idejalna naloga ne pripušča, da bi se agende reševale zgolj zaradi zaslužka; pomisliti je, da bi odvetnik, če bi se ta predlog odobril, moral včasih zastonj delati, da bi pa vendar bilo videti ga kot participijenta. Dr. Millanich je popravil svoj predlog tako, naj bi odvetnik smel s svojo stranko dogovoriti honorar za razdelek zneska, ki ga v resnici iztirja. Utemeljeval je svoj predlog s tem, da je vprašanje, katero rešuje njegov predlog, bilo v zadnjem času večkrat predmet disciplinarnim izrekom, da to vprašanje tudi odvetniki mnogotero pretresajo in bi torej bilo želeti, da se s sklepom odvetniškega shoda postavi nekaka „communis opinio“; njegov predlog da bi rad, naj se nekaj v okviru zakonovih določeb stori, česar praktično treba ne samo klijentu, nego tudi odvetniku.

Zoper ta nasvet je govoril dr. Meisl z Dunaja, češ da bi takšni dogovori prouzročili mnogo preprirov med zastopnikom in

stranko ter bi zlasti odvetnika bilo preje pridobiti za poravnave, ker bi bil deležen pri iztirjanji kakega razdelka. Isto je naglašal dr. baron Mayr z Dunaja, zlasti ker razmere na deželi niso takšne, da bi se odobril ta predlog. Zanj so še govorili dr. Bunzl, dr. Kerpál, dr. Meister, proti njemu dr. Stein in dr. Klemperer. Naposled se je glasovalo, da se preko tega predloga preide na dnevni red.

Predlog dr. Pollaka, naj bi shod sklenil, da je sedanjo tarifo za kurencije predrugačiti, odnosno dopolniti v gotovih rečeh, ni bil odobren. Poročevalec dr. Fiala izjavil se je, da tarifa živi še le kratek čas, in da nasvetovane predrugačbe tarife niso utemeljene, zlasti ne, da bi moral biti tudi v bagatelnem postopanju dopusten rekurz zoper netarifno odmero stroškov, ker je v tako določilo treba celo zakona, zategadelj naj se o predlogu preide na dnevni red.

Dr. Mayr je nasvetoval skleniti:

„Shod avstrijskih odvetnikov želi, da bi se denar, s katerim se po zakonu z dne 1. aprila 1872, št. 40 drž. zak. kaznjujejo odvetniki in odvetniški kandidatje, oddajal penzijskemu društvu za odvetnike in odvetniške kandidate, kakor se to godi na podlogi zakona z dne 2. aprila 1885, št. 34 drž. zak. glede disciplinarnih kaznij notarskih v prid penzijskemu institutu društva avstrijskih notarjev.“

Poročevalec dr. Stein je naglašal, koliko neprilik je zlasti na deželi, ko je disciplinarne kazni plačevati ubožnim zakladom, da velja disciplinarna kazen le za nerednosti, da pa ljudstvo na deželi zvé, kdo kazen plača in zaradi tega izgublja zaupanje v svojega zastopnika; zbornica čeških odvetnikov je uže odposlala peticijo, naj se denarne kazni ne obračajo več v krajevne ubožne zaklade, da so te težnje podpirale tudi druge zbornice in da je vlada uže temu vstregla z načrtom zakona, ki je podoben vsebini predloga, o katerem pa se državni zbor ni posvetoval, ker je bil prej razpuščen. Predlagatelj dr. Mayr je na kratko razložil smoter penzijskega društva, ustanovljenega za vso Avstrijo, in opozarjal na koristi, katere namerava njegov predlog. Protivila sta se mu dr. Vlček iz Prage in dr. Reissig iz Brna, povdajajoč, da na Češkem in Moravskem ni kaj volje, pristopiti ustanovljenem penzijskemu društvu za odvetnike in odvetniške kandidate. Za predlog so govorili dr. Schweinitz z Dunaja v imenu Dunajskega društva koncipijentov, in drugi. Nekaj posre-

dovalnega je nasvetoval dr. Podvinec iz Kolina. Predlog barona Mayr-ja je bil sprejet v nastopnem besedilu:

„Shod avstrijskih odvetnikov želi, da bi se denar, s katerim se po zakonu z dne 1. aprila 1872, št. 40 drž. zak. kaznjujejo odvetniki in odvetniški kandidatje, oddajal penzijskim društvom odvetnikov in odvetniških kandidatov, in sicer tako dolgo, dokler takih društev ni po posameznih zborničnih okoliščin, penzijskemu društvu na Dunaji, kakor se to godi na podlogi zakona z dne 2. aprila 1885, št. 34 drž. zak. gledé disciplinarnih kaznij notarskih v prid penzijskemu institutu društva avstrijskih notarjev.“

Sklenilo se je nadalje na predlog dr. Pattaia:

„Shod avstrijskih odvetnikov pričakuje, ker se sedaj nameravajo znova uravnati pravoslovne in državoslovne študije, da se bode tudi tedaj, če se postavijo izpitom hujši pogoji, obdržala na vsak način potrebnost doktorata za advokaturo v prid znanstvenemu razvoju prava.“

Predlagatelj in poročevalec je opozarjal na obrazložbo zakonovega načrta, kateri je prišel pred kratkim v gospodsko zbornico za reformo pravoslovnih in državoslovnih študij; ta obrazložba kaže, da naj bi tudi juridičen doktorat dobil drugo lice in drug smoter; uže v komisiji gospodske zbornice bilo je mnogo odpora proti tej predlogi; enciklopedski sedanji značaj naj ostane juridičnemu doktoratu, kateri pa seveda bodi temeljitejši; tudi v bodoče naj je ta doktorat podstava advokaturi, svobodni gojitvi prava, zlasti ker naj zastopnik ne goji samo civilnega in kazenskega prava, nego je poklican, da državljanu pomaga pri vseh njegovih pravicah; za to nalogo odvetniškega stanu se je pač treba drugače pripravljati, zlasti svoj poklic z znanstvom napolniti, to pa v podobi doktorata, katerega se je tembolj držati, ker je v zgodovini „jus quaesitum“ odvetniškega stanu.

Dne 7. oktobra bilo je drugo obče zborovanje in predsednik je naznanil sklepe obeh oddelkov. Obča razprava bi bila morala biti samo o predlogu dra. Millanicha iz drugega oddelka, ker je bila za sklep, naj se preko tega predloga preide na dnevni red, le neznatna večina in je zategadelj drugi oddelek odločil razpravo na plenarnem shodu. A dr. Millanich sam je nasvetoval,

naj se njegovo vprašanje postavi na dnevni red prihodnjega shoda, in temu je zbor pritrdil.

Zvršile so se še volitve v stalno deputacijo in sicer so bili voljeni: predsednikom dr. vitez Mündel, člani: dr. vit. Hermann, dr. pl. Barth, dr. vit. Feistmantel, dr. Ofner, dr. Benedikt, (vsi z Dunaja), dr. Tragy in dr. Aul (iz Prage), dr. Reissig (iz Brna), dr. vit. Kratter iz Lvova, dr. Schloffer iz Gradca, dr. Porlitz iz Trsta in dr. Hoffmann iz Solnograda.

Zvečer dne 5. oktobra sprejel je vdeležnike slovesno pravosodni minister grof Schönborn v dvoranah c. kr. finančnega ministerstva, obdan od prvih pravnikov in uradnikov Dunajskih. Sijajen banket je bil dne 6. oktobra. Izpregovoril je pri njem tudi grof Schönborn zdravijco, v kateri je dejal, da bodi odvetništvo kakor sol za vse pravno življenje, da je odvetništvo zlasti važno sedaj, ko se pripravlja ustno postopanje v civilnih pravnih. Druge lepe govore so priobčili „Juristische Blätter“ št. 41., po katerih je posneto naše poročilo.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Pogoji tožbi na razodetno prisego. Zmota pri poravnavi.

A. M. S. zamrla je dne 10. marcija 1882. l. ter se je njena zapuščina, znašajoča 1272 gld. 96 kr. prisodila oporočnemu dediču, zapustničinemu možu L. S., proti temu v last, da izplača 4 zapustničinim otrokom iz prvega zakona vsakemu po 250 gld. kot dedščino; ta znesek se je bil določil s poravnavo, v kateri so se zapustničini otroci odpovedali vsaki daljni dedinski pravici.

S tožbo de praes. 31. avgusta 1889, št. 7376 zahtevajo A. S., I. K. in K. R., zapustničine hčere — trdeč, da so v nujnem deleži prikrajšane, ker se je pozvedelo, da je zapuščina znašala mnogo več, nego 1272 gld. 96 kr. in je to oporočni dedič prikril — naj se razsodi, da mora toženi oporočni dedič vso, k zapuščini ranjke spadajočo imovino razodeti s svojo prisego.